

Barnbibel på sinti s. 2

Första Mosebok på khantiska s.3

Barn sjunger på sinti. Bild: B. Kalcevic/IFB

BARNBIBEL PÅ SINTISPRÅKET INVIGD

I Bibla i tarnenge” invigdes den första april i en liten ort mellan Köln och Bonn. Språket talas huvudsakligen i de tyskspråkiga länderna.

Vilka är sinti? Länges har man trott att sintier var samma som romer men de själva hävdar att de är olika folk och att de kom till Europa tidigare. Visserligen är de släkt men deras språk skiljer sig. Sinti räknas som en gren av romanès.

Projektet att översätta vår Barnbibel till sinti började i januari 2016 då vi fick ett e-mail från Tyskland. Ursula Peter, en dam som jobbar som bibelöversättare för missionen Romanes-Arbeit, undrade om det skulle vara möjligt att få boken översatt och

tryckt på sinti. Anledningen till att hon och hennes kolleger valde just vår barnbibel bland många andra var att texten i den för det mesta var direkt citerad från Bibeln. De hade sett den ryska versionen på internet och blev intresserade.

Vi på kontoret blev naturligtvis mycket glada. Vi hade nämligen länge funderat och försökt göra en översättning till romska. Ursulas e-mail kom som ett bönesvar.

Barnbibeln skapades ursprungligen med syfte att ge delar av såväl Gamla som Nya Testamentet till folk som på länge – eller aldrig – skulle få hela Bibeln. Man kan säga att Barnbibeln är en förkortad Bibel som börjar med skapelsen och slutar med Uppenba-

Jens Döhling. Bild: B. Kalcevic/IFB

relseboken. Därför är den lämplig får både barn och vuxna.

När Jens Döhling, ordförande för Romanes-Arbeit, håller invigningstal berättar han hur de tänkt omkring denna barnbibel. De hade redan en illustrerad barnbok som var tvåspråkig, sinti och kalderash. Men de ville ge någonting även till ungdomar och vuxna. Nya Testamentet finns på sinti och Romanes-Arbeit håller på med Gamla Testamentet. Hela GT är översatt och nu görs provläsning, tester och bearbetning. Men de ville förenkla för sintifolket att bekanta sig med Bibeln och valde därför IFBs Barnbibel. Enligt honom var den som en blåkopia på Bibeln. Han sade: "Vad vi gör för roma och sinti är att samla en skatt i himlen och inte på jorden. Det är värt att investera i

detta. Människan lever inte bara av bröd, utan av varje ord som utgår från Guds mun, Guds ord. Vi ber nu för 'Bilderbibeln'. Om ni tar den och ger vidare till dem som inte känner Jesus samlar ni skatter i himlen." Sedan tackade han IFB för tillmötesgående och gott samarbete.

Förutom olika talare, däribland undertecknad, deltog även barn och ungdomar med sång på sinti och tyska. Efter invigningen, vid fikabordet, samtalande jag med Gerd Leuchtmann, en gammal tysk pastor. Han läste på bibelskola i Kolding i Danmark på 1950-talet. Nu är han pensionerad men han engagerar sig i sinti och roma mission. "Och era blåa Barnbiblar på ryska, dem fraktade vi många av för vidare smuggling till Sovjet. Det var då det."

Barnbibeln finns nu på 48 språk och några till är nästan klara för tryckning. Men sintiöversättningen, som Ursula med team framställt, var den smidigaste och enklaste av dem alla. Vi gratulerar och tackar dem för ett väldigt fint arbete.

Några första reaktioner har redan kommit. Ledare för en mission i Tyskland skriver: "Tack för provexemplaret. Jag visste inte att ni förberedde utgivning av den här boken. Den är fantastisk, med utmärkt tryckning och läsbar skrift. Min bedömning är att ni har gjort ert bästa för Guds Ord. Den här boken är väldigt bra och användbar. Jag kan tänka mig att många kommer att vilja skaffa sig denna bok på sinti tältmission i sommar."

Brane Kalcevic

Khanter från byn Juilsk väntar på helikopter. Bild: T. Kärkkäinen, RKI

"I BEGYNNELSEN SKAPADE GUD HIMMEL OCH JORD"

Första Mosebok på khantiska snart klar

Khanterna bor i västra Sibirien vid floden Ob och dess bifloder. Khanternas traditionella livnäring är fiske, jakt och renskötsel.

Bibelöversättningen till khantiska har under de senaste tiderna handlat om de mäktiga händelserna i Bibelns första kapitel. De kristna khanterna har länge velat att man översätter vad Bibeln lär oss om jordens skapelse, människans ursprung och relation med Gud, syndafloden osv. I khanternas tradition finns berättelsen om en

stor flod som översvämmade jorden. Den kallas 'jemang jik' – 'heligt vatten' eller 'un jik' – 'stort vatten'.

Översättningsgranskare Juhani Makkonen berättar att översättningslaget av hela sitt hjärta vill att khanterna fick höra Guds Ord på sitt modersmål, det revolutionerande kärlekens budskap som kan förvandla även khanternas liv. Man efterfrågar speciellt inspelningar av översatta texter: de öppnar sig lättast även för de khanter som inter är så vana vid att

*Månadens
projekt*

På khantiska har publicerats Markus, Lukas, Apostlagärningarna med inspelning samt häftet Bibliska berättelser med inspelning.

Stöd översättning med din gåva till månadens projekt!

läsa. Juhani berättar att Guds Ord på modersmålet har fött en iver att vinna även andra till Kristus. Fler och fler har blivit uppmuntrade att be på det egna språket och man har märkt att bönerna blivit kraftfullare och mer personliga.

Första Mosebok är nästan klar till tryckning. I slutskedet kom det dock fram att man måste samråda om vissa ord, som till exempel 'bli gravid' och liknande, som är tabu för khanterna. De är så tabu att man inte kunnat få ordentlig feedback. Man måste ta reda på om de orden som finns i översättningen är tillräckligt förståeliga. Be att översättningen snart blir klar och kan tryckas!

HANS KRISTIAN NEERSKOV IN MEMORIAM

Hans Kristian Neerskov – präst och grundare till Dansk Europamission – fick lämna det jordiska livet och flytta hem den 31 mars. Neerskov engagerade sig i bibel-smuggling till kommunistiska länder och stödde bibelöversättning genom Institutet för Bibelöversättning.

1964 grundade han Dansk Europamission och blev så småningom känd i och utanför Danmark. Han träffade USAs dåvarande president Ronald Reagan 1986. Innan dess träffade han den tidigare påven Johannes Paulus II. Men mest känd blev han genom sin bok "Hvor Øst og Vest mødes" (1974) som i engelsk översättning heter "Mission Possible". Hans Kristian grundade även den internationella Sacharov Kommittén och var ordförande i Dansk-georgiska vänskapsföreningen. Arresterad i kommunistiska länder elva gånger och skrivit över 40 böcker. Hela tiden engagerade han sig även i Israel och judarna.

När idén att översätta Bibeln till de olika språken i Sovjetunionen presenterades för Dansk Europamission kommenterade någon: "Det är en vansinnig idé, det är ju omöjligt!" Då svarade Hans Kristian: "Ja, det är vansinnigt! Men det är just därför som det måste vara från Gud!" Och bestämde sig att stödja IFB. Hans stöd och understöd var avgörande för IFB.

I maj skulle han fyllt 85.

Vi tackar Gud för Hans Kristian. Må han vila nu hos sin Herre och Mästare!

GÖRAN LARSSONS SPALT

Ur Göran Larssons bok "Uppbrottet" (Andra Moseboken i judisk och kristen tradition), 2007, med hans tillstånd.

Försoningsgåvor (vid uttåget)

Efter den sista plågan inser farao att Israels Gud har segrat. Därför tar han nu tillbaka det sista förbehållet för att släppa folket.

På ytterligare en punkt fullbordas Herrens förutsägelser denna natt. Två gånger tidigare har Herren gett ett underligt löfte åt folket: de ska inte behöva ge sig iväg med tomma händer utan ska få ta emot föremål av silver och guld och kläder av egypterna.

Redogörelsen för hur detta löfte nu går i uppfyllelse (12:35f) avslutas med en gåtfull sammanfattning: »På det sättet tog de byte av egypterna.» Utsagan leder närmast tankarna till en plundringsaktion från israeliternas sida. Detta stämmer emellertid dåligt med vad som sägs i övrigt. Det handlar om gåvor som de ber egypterna om och också får. Herren hade nämligen »gjort egypterna välvilligt stämda mot israeliterna, så att de gav dem vad de begärde». Det innebär alltså att egypterna sympatiserade med dem, och att relationerna – slaveriet till trots – var goda...

Hur ska då den sammanfattande meningen förstås, om det inte är fråga om att ta eller få »byte»? Deta uttryck står och faller med hur vi tolkar det hebreiska verb som används. Förutom i detta sammanhang används ordet *natsal* i stamformen *pi'el* endast på två ställen till – i 2 Krönikeboken 20:25 och Hesekiel 14:14. På första stället betyder det uppenbarligen just »plundra», medan det hos Hesekiel har innebörden »rädda». I medeltida hebreiska källor har verbet betydelsen »urskulda», det vill säga »befria från skuld», som kommer mycket nära betydelsen »rädda» – rädda från anklagelse och skuld. Förmodligen har den senare judiska traditionen bevarat en mycket gammal betydelse av verbet, som alltså kan tänkas finnas redan i vår text.

Innebörden blir då den, att israeliterna och egypterna försonade sig med varandra i samband med uttåget. Avskedsgåvorna blev en sorts försoningsgåvor, och de båda folken skildes från varandra i frid.

Göran Larsson är teol dr, präst, lärare i hebreiska, bibelvetenskap, rabbinsk litteratur, judaica och judisk-kristna relationer.

 Följ oss på Facebook

Institutet för Bibelöversättning

Box 20100, 104 60 Stockholm
Tel. 08-722 23 40, Fax 08-722 23 45
e-post info@IBTnet.org
Bg 148-3189, SWISH 123 671 9611

Raamatunkäännösintituutti

Pl. 272, FI-00531 Helsinki, Finland
Tel. +358-9-774 43 50, e-post info.fin@IBTnet.org
Betaling i EUR: IBAN FI77 2065 1800 0179 11
SWIFT: NDEAFIHH

IFB Nyheter

är gratis
och utkommer 11 gånger per år
Ansvarig utgivare: Branislav Kalcevic
Tryck: Skilltryck AB, Skillingaryd

SENASTE NYTT från Institutet för Bibelöversättning

Tre nya Biblar – samma år

Förra året blev vi färdiga med hela Bibeln på tre språk – krim-tatariska, tatariska och uzbekiska. Anledningen varför vi inte kom ut med nyheten om uzbekiska Bibeln tidigare är att vi inte ville äventyra den officiella presentationen i landet. Den hölls i Uzbekistans huvudstad Tasjkent den 1 juni.

Arbetet har tagit 44 år. Vi började översätta Markusevangeliet 1973. Nya Testamentet trycktes 1992. Uzbekiskan är ett stort språk med 22 miljoner talare. År 1973 var de tio miljoner. Anledningen varför det har tagit så lång tid var situationen i det ateistiska och kommunistiska Sovjetunionen och senare i det stängda Uzbekistan.

Tatariskan är också ett stort språk, omkring fyra miljoner talare. Både tatariska och krim-tatariska översättningen påbörjades i mitten av 1970-talet.

Vi vill tacka alla som har understött detta arbete under så många år. Låt oss fortsätta be för spridning av de här biblarna.

Uzbekiska, krim-tatariska och tatariska Bibeln